

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/260/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7712219836
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Sopková Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7712219836.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Sopkovej Maximovej a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Zuzany Matyiovej vo veci žalobcu: G. U. G. Q. SR, a.s., IČO: 31 338 976, so sídlom ul. 29. augusta 1/A, Bratislava, proti žalovanému: X. Q., nar. X.XX.XXXX, bytom V. XXXX/X, X., v konaní o zaplatenie sumy 33,19 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce z 15. januára 2014 č. k. 16C/59/2013-44

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v jeho napadnutom výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá a vo výroku o trovách konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvého stupňa“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom zrušil platobný rozkaz tamojšieho súdu z 8. januára 2013, č.k. 19Ro/376/2012-16, návrh na zaplatenie sumy 33,19 Eur s príslušenstvom zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok za podaný odpor vo výške 16,50 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodol tak na základe návrhu, v ktorom si žalobcu uplatnil predmetný nárok titulom odplaty za vedenie účtu majiteľa cenných papierov, ktorý bol zriadený V. 30. apríla 1993.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalobca 31. decembra 2008 fakturoval žalovanému poplatok za vedenie účtu majiteľa cenných papierov č. XXXXXXXXXXXXX za rok 2008 v sume 33,19 Eur, podľa Cenníka v znení platnom ku dňu vystavenia faktúry, teda k 31.12.2008. Predmetná suma vo faktúre sa stala splatnou 28. februára 2009, a žalovaný ju doposiaľ neuhradil. Žalobca poukázal na to, že vedie žalovanému účet majiteľa cenných papierov podľa § 99 a § 105 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách, pričom ide o službu, ktorá je podľa § 8 cit. zákona odplatná. Preto si žalobca uplatnil proti žalovanému zaplatenie predmetnej sumy, ako odplatu za vedenie uvedeného účtu. Žalobca uviedol, že predmetný vzťah vznikol priamo zo zákona na základe evidencie zaknihovaných cenných papierov a z tohto dôvodu podľa neho nejde o vzťah spotrebiteľský, ale vzťah, ktorý sa riadi Obchodným zákonníkom a ohľadne jeho nároku na odplatu preto plynie 4 ročná premlčacia doba podľa Obchodného zákonníka a z toho dôvodu jeho nárok nie je doposiaľ premlčaný.

Žalovaný v odpore, ktorý podal proti platobnému rozkazu, vzniesol námietku premlčania, ktorú odôvodnil tým, že na predmetný vzťah je potrebné aplikovať § 52 OZ o spotrebiteľoch. Žalovanému preto plynula 3 ročná premlčacia lehota podľa OZ, a keďže plynula od 28.2.2009, uplynula dňom 28.2.2012, čiže návrh podaný na súd 4. decembra 2012, bol podaný už po jej uplynutí a z tohto dôvodu je nárok navrhovateľa premlčaný.

Súd sa s poukázaním na ustanovenia § 100 odsek 1, § 101 Občianskeho zákonníka zaoberal vznesenou námietkou premlčania a dospel k záveru, že táto je dôvodná. Žalobca podal návrh na súd 4. decembra 2011, a keďže predmetná pohľadávka 33,19 Eur s príslušenstvom, bola preukázateľne splatná 28. februára 2009, čo vyplýva z predloženej faktúry, 3 ročná premlčacia lehota na podanie návrhu na súd plynula žalobcovi od 1. marca 2009 a uplynula dňom 1. marca 2012. Vzhľadom na to, že bol návrh podaný na súd až po uplynutí 3 ročnej premlčacej lehoty, súd návrh zamietol.

Pokiaľ žalobca tvrdil, že na predmetný vzťah je potrebné aplikovať Obchodný zákonník (čiže aj ustanovenie o 4 ročnej premlčacej lehote, a že preto je jeho nárok nepremlčaný) z dôvodu, že vedenie účtu majiteľa cenných papierov sa spravuje zákonom č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a ustanoveniami Obchodného zákonníka s tým, že predmetný vzťah medzi účastníkmi vznikol priamo zo zákona, preto nemôže ísť o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, súd túto námietku žalobcu hodnotil ako nedôvodnú. Súd uzavrel, že zriadenie účtu majiteľa cenných papierov, ako aj vedenie tohto účtu, vzniklo na základe dohody medzi žalobcom a žalovaným bez ohľadu na jej právnu formu, a keďže vedenie účtu je odplacnou službou, čo nepopiera ani žalobca, súd dospel k záveru, že je na tento vzťah potrebné aplikovať § 52 ods. 1, 2 OZ. Podľa tohto ustanovenia, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Keďže v tomto prípade je na prospech spotrebiteľa, čiže žalovaného, použitie ustanovení OZ o premlčaní, súd pri hodnotení vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného, vychádzal z ustanovení OZ o premlčaní, čiže z toho, že na podanie návrhu žalobcovi na súd plynula 3 ročná premlčacia lehota. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobca je povinný zaplatiť úspešnému žalovanému náhradu trov konania za súdny poplatok za podaný odpor v sume 16,50 Eur.

Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že jeho žalobe vyhovie a prizná mu aj náhradu trov konania, alebo, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a), f) O.s.p.

Žalobca v odvolaní poukázal na to, že 30. apríla 1993 bol V. SR (právny predchodca žalobcu) zriadený účet majiteľa cenných papierov v prospech žalovaného na základe evidencie cenných papierov. Právny vzťah medzi žalovaným a SCP vznikol v zmysle ust. § 56 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov, podľa ktorého bolo SCP povinné evidovať zaknihované cenné papiere a v zmysle ust. § 57 citovaného zákona viedlo evidenciu zaknihovaných cenných papierov na účtoch majiteľov cenných papierov. SCP zriadilo účet majiteľa pre žalovaného v súlade s ust. § 58 citovaného zákona z dôvodu, že sa stal majiteľom zaknihovaných cenných papierov na základe privatizácie. Na základe uvedeného vznikla žalovanému povinnosť každoročne platiť žalobcovi poplatok za vedenie účtu majiteľa cenných papierov. Žalobca považuje právne zdôvodnenie súdu prvého stupňa, ktorý na vec aplikoval ust. § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a v nadväznosti na to ust. § 100 v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka, za nesprávne. Žalobca má s poukázaním na ust. § 58 ods. 5 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch v znení účinnom k 30.4.1993, ako aj ust. § 105 ods. 5, § 161, § 164a ods. 1 veta prvá, § 99 ods. 8, § 103 ods. 1, 6 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoCP“), ďalej s poukazom na ust. § 261 ods. 3 písm. c) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, ako aj s poukazom na prevádzkový poriadok centrálného depozitára v znení platnom v príslušnom roku 2008 (článok 16) za to, že v otázkach neupravených ZoCP sa tieto právne vzťahy medzi účastníkmi spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka, a teda aj pokiaľ ide o inštitút premlčania. Odvolateľ ďalej uviedol, že napriek absencii výslovného zákonného určenia rozhodného predpisu, ktorým sa spravujú vzťahy súvisiace s vedením účtu majiteľa medzi CDCP a klientmi, ak tento klient nie je členom, má za to, že tieto právne vzťahy sa spravujú ZoCP a v neupravených otázkach Obchodným zákonníkom. V oboch prípadoch, kedy je účet vedený či už v CDCP alebo u člena, ide o vedenie účtu v súlade s § 105 ZoCP. Je teda zrejmé, že v oboch prípadoch ide o rovnaký právny vzťah, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia toho istého zákona, teda ZoCP a Obchodného zákonníka. V prípadoch, ak CDCP vedie za odplatu účet majiteľa pre klienta, ktorý nie je členom, dáva na otázku stanovenia rozhodného právneho predpisu, ktorým sa tento právny vzťah spravuje,

odpoveď ustanovenie § 261 ods. 5 písm. c) Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého sa obchodným zákonníkom spravujú záväzkové vzťahy z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov. Nakoľko súd prvého stupňa aplikoval na vyriešenie otázky premlčania Občianske právo, postupoval podľa názoru žalobcu nesprávne. Za nesprávny považuje žalobca aj názor súdu prvého stupňa, v zmysle ktorého zriadenie účtu majiteľa cenných papierov, a teda aj vedenie tohto účtu, vzniklo na základe dohody medzi žalobcom a žalovaným. S poukazom na § 58 ods. 1 zákona č. 600/1992 Zb. žalobca dôvodí, že nebolo prípustné, aby vtedajšie SCP podľa vlastnej úvahy určilo, komu otvorí účet majiteľa cenných papierov, a komu nie, a individuálne dojednával podmienky. Skutočnosť, že žalovaný sa stal účastníkom kupónovej privatizácie, mala za následok, že Stredisku cenných papierov SR a.s. vznikla povinnosť priamo zo zákona zriadiť žalovanému účet majiteľa. Tomuto zriadeniu nepredchádzala žiadna dohoda, prípadne žiadosť o zriadenie účtu, ide teda o osobitný právny vzťah vyplývajúci priamo zo zákona. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvého stupňa podľa názoru žalobcu svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, čím nedodrжал ani požiadavky ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. o náležitostiach súdneho rozhodnutia. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je preto pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné.

Žalovaný ostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody [§ 205 ods. 2 písm. a) a f) O.s.p.], preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach 13. marca 2016 o 9,10 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 215, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach (§ 211 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 1, 3 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd dospel k záveru, že uvedený rozsudok je vecne správny, preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

Dôvody napadnutého rozsudku zodpovedajú zákonu, preto sa odvolací súd s týmito v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Žalobca uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., ktorý spočíva v tom, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil správny predpis, ale nesprávne ho interpretoval.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, preto nie je naplnený odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p..

Žalobca v odvolaní poukázal na to, že vzťah medzi účastníkmi je vzťahom obchodnoprávnym, preto sa naň budú primerane vzťahovať ustanovenia Obchodného zákonníka, z ktorého odvodzuje použitie ustanovení o premlčaní nie podľa občianskeho, ale podľa obchodného práva.

Zákon o cenných papieroch dĺžku premlčacej doby nároku na odplatu za vedenie účtu majiteľa cenných papierov výslovne neupravuje; v zákone zároveň chýba odkaz, ktorý by adresátov právnej normy jednoznačne nasmeroval na príslušný subsidiárny právny predpis, ktorým by sa problematika premlčania spravovala.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že predmetný zmluvný vzťah vznikol 30.4.1993.

Odvolací súd dáva do pozornosti nález Ústavného súdu ČR z 15. júna 2009 sp. zn. I. ÚS 342/09, v ktorom sa ústavný súd vyslovil názor: „Režim spotrebiteľských zmlúv (zmlúv na ochranu spotrebiteľa) bol však výslovne upravený v Občianskom zákonníku až novelou vykonanou zákonom č. 367/2000 Sb., a to s účinnosťou od 1. 1. 2001. Jej cieľom bolo zaistiť harmonizáciu českého zmluvného práva s európskym spotrebiteľským právom, resp. s aquis communautaire, dosiahnutého v tejto oblasti (pre teraz posudzovanú skutkovú situáciu sú relevantné najmä smernice Rady 85/577/EHS zo dňa 20.12.1985 o ochrane spotrebiteľa v prípade zmlúv uzavretých mimo obchodné priestory a smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom tejto novej kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Ústavný súd je presvedčený, že takýchto podmienok je treba cestou výkladu podústavného práva dosiahnuť i v prípade „de facto“ spotrebiteľských vzťahov vzniknutých pred nadobudnutím účinnosti vyššie uvedeného zákona č. 367/2000 Sb., lebo materiálne nahliadané pozícia kontrahenta uzavierajúceho zmluvu pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa nijako nelíšila od spotrebiteľa uzavierajúceho zmluvu už v režime spotrebiteľských zmlúv.“

Pri podobnosti právnych úprav v Slovenskej a Českej republike je uvedený názor v celom rozsahu aplikovateľným aj v slovenskom práve. S účinnosťou novely Občianskeho zákonníka, vykonanej zákonom č. 150/2004 Z. z. od 1.4.2004 sa posilnila právna ochrana aj na vzťahy spreď účinnosti, a teda aj na predmetnú právnu vec.

Odvolací súd považuje spotrebiteľské zmluvy vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy za typické občianskoprávne vzťahy. Preto niet žiadneho dôvodu, aby na predmetnú právnu vec spotrebiteľskej povahy nemala dopadať právna ochrana vyplývajúca z ust. § 54 OZ.

Odvolací súd sa stotožňuje s argumentom, že odplatná zmluva týkajúca sa cenných papierov je absolútnym obchodom, a že na ňu dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy. Predmetná vec je však tiež zmluvou spotrebiteľskou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou (zákon č. 634/1992 Z.z. a ustanoveniami Občianskeho zákonníka). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom. Teda ide o typický občianskoprávny vzťah.

Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach, a nie podnikateľské právo (napríklad, rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5MCdo 20/09). S účinnosťou zákona č. 150/2004 Z. z. od 1. apríla 2004 došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly oproti zneniu Občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1, v zmysle ktorého spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva, a nie občianskeho práva, na spotrebiteľský právny vzťah vrátane premlčania predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa. O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, odvolací súd nepochyboval a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (predtým porov. § 23a zákona č. 634/1992 Z.z., ktorý za spotrebiteľskú zmluvu neskôr označil explicitne aj zmluvu podľa Obchodného zákonníka („...„za spotrebiteľskú zmluvu sa považuje zmluva podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka a ...“).

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod.). Aplikácia prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na plynutie času a jeho dôsledky vrátane premlčania v typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto

úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia. (porov. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5MCdo 20/09, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 26/12, ako aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/80/2014).

V predmetnom zmluvnom vzťahu vystupoval spotrebiteľ ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Správne preto súd prvého stupňa uzavrel, že ide aj o zmluvu spotrebiteľskú. Odvolací súd preto odmieta názor žalobcu, podľa ktorého na predmetnú spotrebiteľskú vec nedopadá právna úprava občianskeho práva, ale obchodného práva. Aj napriek tej skutočnosti, že predmetná odplatná zmluva týkajúca sa cenných papierov má charakter obchodnoprávny, súčasne ide aj o zmluvu, majúcu charakter zmluvy spotrebiteľskej. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter predmetnej zmluvy, normy obchodného práva sú v takomto prípade použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej z dôvodu povahy prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka totiž ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Keďže otázka premlčania je v Občianskom zákonníku upravená výhodnejšie pre spotrebiteľa oproti jej úprave v Obchodnom zákonníku, na premlčanie správne súd prvého stupňa aplikoval ust. § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka na základe námietky premlčania, vznesenej žalovaným.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, s poukázaním na zákonné ustanovenia, odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v súlade s ust. § 219 ods. 1 O.s.p..

Účastníci si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili, preto o nich nebolo ani rozhodnuté (§ 224 ods. 1, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 prvá veta O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.